

F. t. l. vedr. menighedsråd m.v.

kirke-medlemmer i sognet nu også er alment tilgængelige via sogneportalen www.sogn.dk. Første gang der holdes valg til menighedsrådet, fastsættes antallet af valgte medlemmer dog af biskoppen. Der sigtes hermed på nyoprettede menighedsråd, hvortil der ikke tidligere har været afholdt valg.

Forslaget skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 2, nr. 4, hvorefter en konsekvens af, at der ikke vælges et fuldtalligt menighedsråd, vil kunne være, at biskoppen beslutter, hvilket andet sogns menighedsråd, der får indflydelse på sognets anliggender i valgperioden. Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 3.5.

Med lovforslagets § 2, nr. 1, foreslås det endvidere, at reglerne om valgbarhed til menighedsrådet ændres, så en kirkefunktionær ikke kan vælges til menighedsrådet i det sogn, hvor vedkommende har tjenestested.

Det er et grundlæggende retsprincip, at ingen kan deltage i afgørelsen af en sag, hvori vedkommende selv har en væsentlig personlig interesse. Overholdelsen af princippet er en forudsætning for, at offentligheden kan have tillid til, at offentlige myndigheders afgørelser hviler på et sagligt grundlag og ikke er dikteret af usaglige interesser.

Der sondres mellem speciel inhabilitet og generel inhabilitet. Regler om speciel inhabilitet vedrører situationer, hvor en person skal tage del i behandlingen og/eller afgørelsen af en konkret sag.

Bestemmelser eller retsgrundsætninger om generel inhabilitet vedrører betingelserne for at beklæde stillinger eller hverv. Generelle habilitetsbetragtninger udtrykker således et princip om, at man ikke kan beklæde en given post i forvaltningen, hvis man relativt hyppigt vil være afskåret fra at udføre sin forvaltningsmæssige funktion pga. speciel inhabilitet.

Spørgsmål om eventuel inhabilitet må altid afgøres på grundlag af en samlet vurdering af omstændighederne i det konkrete tilfælde. Regler om speciel inhabilitet er bl.a. lovfæstet i forvaltningsloven og flere andre steder i lovgivningen, f.eks. i menighedsrådslovens § 26.

Når menighedsrådet, jf. menighedsrådslovens § 26, stk. 1, skal beslutte, om et menighedsråds-medlem må anses for inhabil i en konkret sag (speciel inhabilitet), skal beslutningen træffes ud fra en vurdering af, om medlemmet befinder sig i en situation, hvor der generelt består en risiko for, at usaglige hensyn kan spille ind på medlemmets sagsbehandling. En beslutning om at anse et menighedsrådsmedlem for inhabil indebærer således ingen tilkendegivelse om, at det pågældende medlem konkret må antages at ville lægge vægt på usaglige hensyn. Den omstændighed, at der i me-

nighedsrådet er enighed om en sags afgørelse, har ingen indflydelse på afgørelsen af spørgsmålet om et medlems habilitet. Det er med andre ord ikke et sagligt argument for at anlægge en mere lempelig vurdering af habilitetsspørgsmålet.

Menighedsrådslovens § 27, stk. 5, 1. pkt., bestemmer i dag, at kirkefunktionærer, der er medlem af menighedsrådet i den menighedsråds-kreds, hvori funktionæren er ansat, ikke kan deltage i forhandling og afstemning i sager om ansættelse af kirkefunktionærer eller i sager, der angår andre kirkefunktionærer ved kirken og kirkegården.

Kirkefunktionærbegrebet omfatter i denne forbindelse både personer med hovedbeskæftigelse ved kirken eller kirkegården og personer, hvis virksomhed ved kirken er en bibeskæftigelse, herunder vikarer for kirkefunktionærer.

Baggrunden for bestemmelsen er, at det anses for uheldigt, såfremt ansatte ved kirken i kraft af deres medlemskab af menighedsrådet skal deltage i tilsynet med egne eller andre ansattes tjenstlige forhold. Samme hensyn ligger til grund for lovens bestemmelser om, at kirkefunktionærer ikke kan vælges til kirkeværge eller kontaktperson, jf. § 10, stk. 1 og 5.

Såvel strukturarbejdsgruppen som arbejdsgruppen om gejstlige læresager m.v. har diskuteret, hvorvidt principperne om generel inhabilitet kan begrunde indførelsen af en regel, der udelukker kirkefunktionærer fra at kunne blive valgt til menighedsrådet ved en kirke i den menighedsråds-kreds, hvori funktionæren er ansat.

Det har indgået i arbejdsgruppernes overvejelser, at funktionæren ikke vil kunne deltage i en lang række af de sager, som kommer til behandling i menighedsrådet, da der i hver enkelt af disse sager vil foreligge speciel inhabilitet, jf. forvaltningslovens § 3 og menighedsrådslovens § 27, stk. 5, og i Rapport fra arbejdsgruppen om gejstlige læresager m.v. findes en længere redegørelse for såvel forvaltningslovens som menighedsrådslovens bestemmelser om inhabilitet. Det bemærkes endvidere, at ansatte ved en folkeskole ikke er valgbar til skolebestyrelsen.

I menighedsråd, hvor en stor del af medlemmerne er kirkefunktionærer, der tillige er ansat ved kirken eller kirkegården, har medlemmerne stor indflydelse på rådets beslutninger vedr. deres egne og kollegernes arbejdsopgaver.

I 2004 og 2005 oppebar 17 % af alle landets menighedsrådsmedlemmer en lønindkomst fra ansættelse i folkekirken. 6 % af landets menighedsrådsmedlemmer oppebar en årlig lønindkomst fra folkekirken på 20.000 kr. eller derover. Det skal understreges, at der